

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

339. Quot assumendi scrutatores.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

tum capitularis seu communis electionis, ejusque promulgationem. c. quia propter. h. r.

Quaestio 335. An, cum in c. quia propter dicatur: assumantur, qui vota colligant: sit q. haec assumptio de substantia electionis, ut cum communi tenet Pass. c. 16. n. 2. citans Abb. ad c. quia propter. n. 12. Suar. tom. 4. de religione. tr. 8. l. 2. c. 8. n. 4. & c. An inquam repugnet huic textui, & hinc Electio non sit valida, si qui vocalium non assumpti, seipso ingerant muneri scrutatorum, vidente & tacente reliquo Capitulo?

Respondeo: licet de hoc dubitent plures, Suar. loc. cit. Tamb. tom. 1. d. 5. q. 6. n. 4. Lavor. rit. 4. c. 19. n. 45. ed quod redderent se suspectos, & praesumi posset, eos id agere per potentiam aliis invite tacentibus; si tamen id fieret in casa, ubi attentis circumstantiis cessaret haec suspicio & praesumptio non repugnaret dicto textui; cum vel tunc implicitè assumantur ad hoc officium. Abb. l. cit. Pass. loc. cit. n. 4. Barb. de jure Eccles. l. 1. c. 19. n. 189.

Quaestio 336. A quo de cetero scrutatores sint assumendi?

Respondeo primò, fieri posse, ut certa persona ad hoc designata sint ex consuetudine, statuto, vel lege, v. g. seniores ex capitularibus, in tali vel tali officio constituti, vel in tali dignitate. Suar. loc. cit. Pass. n. 6. non obstante cit. c. quia propter, dum id statuendo, ut Electoribus praesentibus assumantur Scrutatores, videtur elegisse praesentium Electorum industriam & prudentiam ad examinandum, qui fide digni sint, & huic muneri apti, cum examen illud insufficienter sit suppletum à constituentibus talem consuetudinem, vel statutum; merito enim sine haesitatione praesumuntur digni fide & capaces, qui à lege ad hoc munus assumuntur. Sed neque hac ratione excludatur praesentium Electorum tacitus consensus, dum, si justè suspectos habent à lege designatos, possunt contra illos opponere & excipere. Adde, quòd citatus textus non dicat expressè, scrutatores assumendos à Capitulo, sed tantum praesente Capitulo, adeòque non sit contra illum, quòd scrutatores assumantur à Superiore. Suar. loc. cit. Pass. n. 8. qui etiam addit n. 9. quòd, si unus è scrutatoribus à lege designatis habuerit impedimentum aliquod, v. g. sit caecus, vel decumbat infirmus in suo Ordine non subintrare antiquiorem, post illum; sed alium eligendum in ejus locum: uti n. 15. idem admittit, dum is, ad quem spectat, praesens in Capitulo & electione renunciat officio scrutatoris; dum verò is, ad quem spectat ratione senii esse scrutatorem, simpliciter absens est à Capitulo, non esse locum electioni pro novo Scrutatores, sed tunc subintrare in ejus locum seniore ex praesentibus, ed quòd talis absens non est Elector impeditus à scrutando, sed habendus pro extraneo & non vocali.

2. Respondeo secundò: de cetero scrutatores constituendi sunt saltem (Pass. enim & alii requirunt suffragia majoris partis supra medietatem) per majorem partem Capituli. Castel. de Elect. c. 12. n. 3. tr. 16. n. 7. Pass. n. 8. & Suar. loc. cit. cum communi.

* *
*

Quaestio 337. Qualiter Scrutatores sint assumendi?

Respondeo primò, esse assumendos vià electionis; hoc enim satis declarat textus, etsi in genere dicat assumantur, dum dicit assumendos ab Electoribus omnibus, qui debent, volunt & possunt commodè interesse, collegialiter convenientibus, seu legitime congregatis, sicut ad omnem alium tractatum capitularem requiritur; ubi namque assumentes sunt multi, & assumptio fieri non potest, nisi multis consentientibus, aliter fieri nequit, quam per electionem. Suar. cit. l. 2. c. 5. n. 2.

2. Respondeo secundò: in hac tamen electione necessariò servanda non est forma c. quia propter, cum isti formæ subdatur sola electio Praelatorum, & ne, si pro electione scrutatorum assumendi essent scrutatores, detur processus in infinitum. Suar. loc. cit. n. 7. sed poterit fieri per vota publica, vel scrutinium publicum, dum singulorum vota, quos velint esse scrutatores, pateat inquiruntur, vel etiam per compromissum in unum, vel plures, ut illi nomine omnium scrutatores assumant, Pass. cit. c. 16. n. 11. Pirh. de Elect. n. 162.

Quaestio 338. Undè assumendi sint Scrutatores?

Respondeo: ex Collegio Electorum. Abb. in c. quia propter. n. 13. ex Innoc. Host. n. 11. & dicitur signanter ex Collegio Electorum; datur siquidem quandoque, ut videre est apud Regulares, distinctum Collegium Ecclesiae, seu Conventus, in quo omnes professi habent votum ad tractanda negotia Conventus, qui tamen non omnes sunt de Collegio Electorum. Pass. n. 16. Porro hoc ipsum esse de forma electionis, ita ut, si assumptus fuerit in scrutatorem extraneus, electio sit nulla, tenent Innoc. Abb. Host. Imol. Butrio apud Pass. loc. cit. Barb. ad c. quia propter, n. 14. referens plures alios. Suar. loc. cit. n. 8. Sigism. dub. 19. n. 1. contra Gl. in c. quia propter. v. junior. cui faver Pirh. n. 163. ex eo, quòd sicut de communi consensu Electorum admitti possint ad coeligendum extranei non laici, etsi electio de jure communi spectet ad solos, qui sunt de Collegio; ita etiam ad habendum scrutinium. Ubi etiam testatur usu receptum in pluribus Germaniae ecclesiis, quòd assumantur extranei in scrutatores; etsi addat contrarium esse rarius, & posse ex hoc capite irritari electionem. Ubi tamen extraneus consuetudine legitime praescripta obtinisset jus eligendi, posse eum eligi in scrutatorem, tenent Boer. & plures alii apud Pass. loc. cit.

Quaestio 339. Quot assumi debeant & possint scrutatores?

Respondeo primò: non pauciores quam tres, ita expressum cit. c. quia propter. unde id ipsum esse de forma Electionis, pro certo tenent Mirand. p. 2. q. 23. n. 15. Lavor. c. 19. n. 46. & DD. quaest. praeced. cit. ita etiam, ut si contingat aliquem è scrutatoribus impediri, non possint unus vel duo scrutari vota, sed necessariò alius eligi debeat; cum forma praescripta in textu impleri debeat, quantum potest. Innoc. Abb. Bald. in c. quia propter. Biax. p. 3. c. 23. Sigism. dub. 21. n. 2. Pass. n. 20.

2. Nihilominus ubi Electores sunt pauciores, quam quatuor, forma illa cap. quia propter. ita ad amissum servari non potest; uti in hoc casu, ubi

tres

tres tantum sunt Electores, sufficient duo; si duo tantum, sufficit unus scrutator; si unus tantum Elector, opus non sit scrutator, tenent Abb. Innoc. Sylv. v. *electio*, n. 7. quos citat & sequitur Castell. c. 12. n. 6. Donat. tr. 1. q. 17. n. 7. Pass. verò n. 19. dicit, melius esse, ut in isto casu iidem sint scrutatores, & Electores, ita ut, dum electio fit per schedas, quilibet eorum ad presentiam aliorum conciat schedam suam in vas ad hoc preparatum, & dein in omnium presentia numerentur, aperiantur, legantur, absque eo, quod opus sit alio Notario, vel testibus facientibus fidem Capitulo de nominatione huius vel illius; cum Capitulum totum habeat de hoc evidentiam per inspectionem schedularum. Si verò electio fit voce, quilibet eorum aliis duobus, vel alio audiente, si Electores sunt tantum duo, proferat votum suum, absque eo, quod & tunc opus sit alio teste ob eandem rationem. Si verò sit unus tantum elector, is statim nomine Collegii eligat, simul electum nominando, & decretum electionis nomine totius Capituli conficiendo: Et quod, si hoc non fecerit in presentia aliorum (quod melius foret) teneatur statim hanc suam electionem publicare utiliter, non autem de necessitate, adhibito Notario.

3. Respondeo secundò: neque plures quam tres assumendos esse, idque esse de forma electionis. Abb. ad cap. *quia propter*, n. 13. Imol. n. 3. Bald. n. 31. But. n. 22. Host. n. 17. Barb. referens plures alios, Suar. loc. cit. n. 8. Tamb. de iure Abb. t. 1. d. 5. q. 6. n. 5. Castell. c. 4. n. 63. Pass. n. 22. citans plures alios contra Gl. Vincent, Ranered. &c. Concilium enim Lateranense sub Innoc. III. cit. c. *quia propter*. non minus volens prospicere secreto scrutini (cujus violandi majus periculum à pluribus quam paucioribus) quam certitudini & fidelitati (quæ major est, ubi plures quam ubi pauciores attendunt & vident) hunc numerum ternarium determinavit. Pass. loc. cit. unde ad hoc, quod in contrarium obicitur, dicendum, electionem Abbatis Tullensis, in qua adhibiti præter tres scrutatores de Collegio alii tres scrutatores externi, confirmatam à Papa ex speciali gratia. Barb. loc. cit. n. 15. Pass. n. 23. Ad alterum verò, quod dicitur: utile per inutile non vitiari: adeòque, etsi inutilis sit assumptio quarti vel quinti scrutatoris, non tamen per hoc vitiari electionem, dicitur revera istum numerum non tantum pure superfluum, sed damnosum; quia est contra secretum electionis, quod respicit dictum concilium.

4. Nihilominus posse Capitulum generale conjungi; Ordinis, ubi id ei specialiter prohibitum non est, statuere seu lege sancire, ut in electionibus assumantur quatuor scrutatores, fuscè probat Pass. n. 25. citans Suar. loc. cit. n. 10. & ab eo relatas binas de hoc S. Congreg. declarationes, idque citra præjudicium cit. c. *quia propter*. utpote respicientis electores, eisque inhibens augere hunc numerum ternarium; non verò Superiores electorum, quibus auctoritate Apostolica data est potestas gubernandi Ordines, & dirigendi electionem, quò minus ii (salvo tamen sine & intentione illius, qui præter certitudinem & fidelitatem primariò intenta est secretum scrutini, cui longe minus timendum per additionem quarti vel quinti scrutatoris, maxime ubi electio fit per schedas, quam istis per subtractionem unius è tribus scrutatoribus) ex rationabili causa (qualis frequenter occurrere potest scrutatoribus à lege jam designatis fortè minus aptis ad

P. Lenzen. For. Benef. Tom. II.

certitudinem & fidelitatem) augere possint numerum scrutatorum: Similiter ex consuetudine legitime præscripta, saltem immemoriali aut centenaria, posse addi scrutatorem quartum; tenet n. 30. contra Sigism. & Barb. etiam si, ut hi volunt, lex capituli *quia propter*. munita foret decreto irritante, innixus sententia. illi Suar. l. 7. de elect. c. 19. n. 14. docentis, quod consuetudo prævalere possit contra legem canonicam, etiam munitam decreto irritante.

Quæstio 340. Quales esse debeant Scrutatores?

1. Respondeo primò in genere: omnia ea, quæ excludunt à jure vel exercitio eligendi, excludere etià ab officio scrutatoris; cum scrutatores esse debeant de Collegio eligentium; hinc excommunicati, suspensi, interdicti, privati voce, non tolerati, esse non possunt scrutatores: Non tamen sicut cassanda est electio vi præcisè voti alicujus facta à majore parte, dum probatur excommunicatio, quam electorum aliquis ante electionem ei opposuit, ita cassanda ex eo erit electio, quod in ea excommunicatus fuit scrutator, etsi excommunicatio ei ante electionem opposita probetur dein; ac proinde etiam votum illius habeatur pro nullo, cum ad valorem scrutini sufficiat, scrutatores esse de Collegio, de quo sunt omnes, qui quasi possident jus eligendi, & legitime ad eligendum admittuntur. Pass. n. 33.

2. Respondeo secundò; debere esse fide dignos: quam tamen conditionem non esse de substantiali forma electionis, sed solum de justitia, utpote quam, non tam inducendo substantiale quid, quam admonendo solum, apposuit Concilium cit. c. *quia propter*. Abb. *ibid.* n. 16. & ex eo Sylv. Castell. Donat. l. cit. Pass. n. 32. Pirh. n. 164. unde etiam, si Capitulum consentiat in scrutatores infames infamiam puri facti, vel aliunde minus dignos fide, electio ad nullius instantiam cassanda erit. Pass. n. 34. Quin & in tales scrutatores consentiens Capitulum non potest amplius resiliere, juxta Sigism. *dub.* 83. n. 9. Host. Castell. Biax. &c. Porro tamdiu præsumuntur esse fide digni, quamdiu nihil obicitur contra eos canonicè, & probatur, Host. Boer. Castell. cit. à Pass.

3. Respondeo tertio: requiritur, ut scrutator neque sit surdus, neque cæcus, sive electio fiat per scrutinium auriculare, sive fiat per schedas; requiritur enim ab una parte, ut possit tam schedas legere, quam eligentes videre: ab altera parte, ut possit audire publicationem scrutini, aliàs tam ipse, quam Capitulum posset decipi ab aliis scrutatoribus duobus publicantibus majorem vel minorem numerum suffragiorum pro aliquo, quam in veritate fuerit, Camill. de direct. elect. p. 1. c. 15. n. 3. Pass. n. 31. contra Urcean. p. 3. c. 3. putantem, dum scripto proceditur in scrutinio, non posse opponi scrutatori surditatem. Nihilominus electio, in qua scrutator fuit aliquo modo cæcus vel surdus, modò tamen non notabiliter per hoc (idem est de alia infirmitate) impeditus fuerit in actibus scrutini necessariò à singulis scrutatoribus habendis, aut qui sunt de substantia electionis, sustinenda erit.

Pass. loc. cit. citans Camill.

Castell. l. cit.

**

**

M 3

Quæ